

Любен Дилов

Моят странен приятел –
астрономът

– Здравей, звездоброецо! – извиках аз насреща му и разперих ръце, но той не пожела да се прегърнем, отвърна почти равнодушно:

– Добре дошъл! Откъде идеш?

– С първия самолет от Кайро. Поздрав от фараоните и от древните ти колеги.

– Сядай и разказвай!

– Ще разказваш ти, затова съм дошъл. Прочетох вестниците и долетях. Заповядай!

Носех му дребен подарък, въпреки че знаех неговото безразличие към каквито и да било дружески жестове. Този път обаче той като че ли остана доволен. Пое малката вавилонска кула, издялана от неизвестен, но с добро въображение бейрутски майстор, и каза:

– Да, ето един от редките замисли на човечеството, които не са били глупост. Стига, разбира се, действително да е била предназначена за астрономическа наблюдателница, както твърдите вие, а не за паметник на някой идиот, комуто другите идиоти са се кланяли.

Той винаги говореше с остри и резки съждения и неведнъж бе обиждал професията ми, но аз бях му свикнал вече.

– Приеми го заедно с моите сърдечни поздравления за големия... – започнах аз малко тържествено и все още ми се искаше да го прегърна, защото... и аз не знам защо, като че ли обичах този странен човек, който сега така безцеремонно ме прекъсна:

– Поздравленията можеш да си запазиш за своите строители на пирамиди. Ще пиеш ли кафе?

Из какофонията от всякакви лъскави уреди, които ни заобикаляха, той измъкна една също такава лъскава машинка за кафе. Беше отслабнал, лицето му бе станало още по-сурово, а по него не можеше да се открие дори следа от вълнението, с което световният печат шумеше около забележителното му откритие.

Неговият колектив изцяло бе се посветил на радиоастрономията, а от две години насам ловеше, записваше и проучваше само радиовълните, идещи от посоката на съзвездие Орион. Разбира се, с не по-голям успех от всички други радиоастрономически наблюдателници по света, защото от хаоса на радиовълновото лъчение, бъкacho из дълбините на Космоса, можеха да се извадят твърде оскъдни данни, и то предимно за разстоянията и приблизителните структури на източниците ѝ. Но въпреки започналото вече недоволство на колектива от еднообразната и безплатна работа да се слушат, диференцират и класифицират все едни и същи излъчвания от едно и също съзвездие, въпреки протестите на

ръководството на академията и заплахите на финансовите органи моят упорит приятел продължавал тая скучна и нищо необещаваща работа. Докато един ден най-после той бил възнаграден за упорството си: в мрежата на стометровата му антена заедно с досадно познатите звездни сигнали се заплело и ново, различно от тях излъчване. Не било съвсем непознато, приличало на излъчването на така наречените бели джуджета, в които хипотезата вижда неутронни звезди. Интересното в случая било, че на това място по-рано, или поне в последните две години, не е имало никакво бяло джудже. Най-близкото до ума бе, че неутронната звезда сега се е образувала и това сполучливо попълвало някои хипотези, чиито автори побързали да поздравят моя приятел и да му благодарят за откритието. Ръководството на института също отчело актива му, похвалило го и внимателно го помолило да се насочи вече към други области на небето. Внимателно, защото познавало характера на приятеля ми и защото той междувременно все пак се прочул със своето бяло джудже.

Въпросът обаче категорично опрял до това, наистина ли е бяло джудже, откъде и как се е появило и най-вече – защо е толкова близко, в самия център на Орион, докато всички други открити неутронни звезди се намирили на стократно и хилядократно по-голямо разстояние. И тогава изведнъж на моя приятел, с когото някога случаят ни събра да живеем в една студентска квартира, му хрумнало да погледне въпреки предишния безуспешен опит на англичаните на това излъчване не като на пулсация на още загадъчното неутронно сърце на бялото джудже, а като на трансформиращи образи, изпратени от висши същества.

От своята практика на египтолог и специалист по древността на Близкия Изток аз добре знам, че „случайното хрумване“ често играе голяма роля в науката. Блъскаш си главата над някоя черупка с два-три знака по нея цели години и после... неочаквано се оказва, че решението си е кротувало в някоя от мозъчните ти гънки, раздвижила се кой знае по какви причини тъкмо сега. Но тук аз съм убеден, че при моя приятел не се касае за никакво случайно хрумване. Та откакто го помня, той мечтаеше да открие някакъв друг свят, в който съществата „да не били такива идиоти като хората“. Не е възможно, твърдеше той, в тая галактика ние, жалките питекантропи, да сме най-съвършените същества. За материята е обидно! Недоумявах как може да мрази така хората, но той бе ми отговорил: „Не ги мразя. Или по-точно: старая се да не ги мразя, защото и аз съм от техния сорт. Но в тоя им вид ги презирам.“

Мисля, че това презрение бе го накарало да стане и астроном. Още на младини бе решил през целия си живот да не се занимава, в рамките

на възможното, с нищо човешко. Знаех твърде малко за него, защото при това му отношение към „всичко човешко“ той, естествено, никога не говореше за себе си. Тоест не знаех нищо друго освен това, че е сам, съвсем сам на света и че всичките му близки са загинали било от бомбите, било в концлагерите на хитлеристите. Струва ми се, че може би тук се крият корените на тая негова мизантропия, но не смея да го твърдя, понеже аз самият съм твърде милослив човек.

Казах „мизантропия“, но той се обижда, че му приписвам такива качества. Мизантропията била също рожба на емоциите, а тях той най-много от всичко презираше. По тая логика той сигурно презираше и мен, но винаги ми се е струвало, че това някак не му се удаваше напълно, че зад астрономическата студенина на държанието му към мен мъждука презряната от него потребност за едно по-топло общуване с друг човек. И затова не пропусках случая, когато се оказвах наблизо, да изпия едно кафе в кабинета му, да послушам странните му съждения за човечеството.

Не, може би наистина мизантропия да не е точната дума. Той имаше цяла стройна теория, от която на мен, способния с денонощия да стои захласнат пред някоя празна каменна плоча само защото е издялана от някакъв човек преди пет хиляди години, ми настръхваха косите. Аз не се смятам за глупав, близките ми твърдят, че не съм лишен и от остроумие, а в научните диспути съм извоювал не една бляскава победа (моля да ми се прости тая нескромност), ала да споря с него ми беше ужасно трудно. Неговите и моите доводи непрестанно се разминаваха. Когато спорех с него, при все че той изхождаше от същите достижения на човешката мисъл и от някои всепризнати истини, имах чувството, че споря с електронна машина – в нея също са вложени човешки истини, но тя мигновение ги преобръща в свои си кодове, с които ми съобщава неопровержимо верни и все пак неверни машинни силогизми. Това е, разбира се, парадокс, но другояче не бих могъл да окачества неговите теории, аз, който прекарвах живота си в изучаване на човешката история. Кажете ми, възможно ли е да си гледам добре професията, без да обичам човека, дори когато той отдавна е престанал да съществува? И как ще се съглася с твърденията на тоя хладен като леща на телескоп мой приятел, когато хората, без да познават, почитаха като един от изтъкнатите астрономи на нашето време?

Не, аз не разправям това от завист и дори ми е мъчно, че ако хората прочетат моя разказ, може би ще престанат да уважават приятеля ми. Просто аз също съм учен и за мен истините също стоят над дребните

човешки чувства.

Но при него те стояха над човека изобщо. В споровете ни той говореше спокойно и ако понявга се явяваха следи от емоции, те бяха единствено трепванията на една презрителна насмешка, появяваща се на устните му в моментите, когато аз удрях по масата и бях готов да изпочупя в божествен ахилowski гняв всичко чупливо из стаята. В такива моменти той казваше:

– Погледни се в огледалото и ще видиш необратимото доказателство за моята истина! Човекът трябва да престане да бъде биологично същество, защото това го прави несъвършен. Ти си съгласен с мен, че съзнанието е висша форма на материята и нейното единствено на планетата средство за самопознание. Друга цел материята като че ли не му е поставила. Следователно, ако човекът иска да бъде верен на предназначението си, трябва час по-скоро да се превърне в точно и безчувствено като уред средство за познание. Никакви нравствени задачи и мисии не е поставяла материята пред човечеството. То само си ги е измислило и в името на тях е извършило всичките си глупости и всичките си престъпления в историята. Те са забавили и развитието на познавателните функции на мозъка. Ти поне си историк, знаеш. Кажми ми, станало ли е човечеството с един грам по-добро благодарение на своите нравствени мисии и цели? Или по-умно? Различават ли се по същество властолюбието, сребролюбието и жаждата за удоволствия на твоите Рамзеси и Новохудоносори от страстите на днешните държавници? Съществена ли е разликата между тогавашните роби и днешните чиновници?...

– А комунизмът? – крещях аз. – А комунизмът? Нали уж го поддържаше?

На устните му се появяваше презрителната насмешка:

– Комунизмът? Да. Поддържам го, макар вие да искате да го превърнете в нова религия. Дано само не ви се удаде да го изпортите! Най-после с него човечеството се домогна до нещо умно, намери един път за отхвърляне на ония животински утайки, които затлачват мозъчните му гънки. Чрез разрешаването насила на основните социални проблеми. Само насила могат да станат тия неща. Електронните машини ще проучват, ще координират, ще управляват. Те ще регулират бита на човека, а не някакви нравствени кодекси и божи заповеди, за да може най-после мозъкът му да се заеме истински с предназначението си. Какво ме гледаш така? Значи си чел партийната програма, както дяволът чете евангелието. Та в нея всичко е заложено. От електронните координационни центрове до обхващането на всички деца в ясли и интернати. Трябва да

бъдат скъсани сантименталните биологични връзки. Генетиката ще си каже думата с управляемата наследственост. Ако в тия двайсет години ние само отслабим най-здравата от тях – връзката между родителите и децата, то до края на столетието ще направим и онова, което трябва да се направи – да отглеждаме децата в колби, а тия, които много държат да си отглеждат деца, да си ги купуват от аптеката в найлоново пликче. Така ще отхвърлим главното бреме от съзнанието па човека – инстинкта за продължение на рода...

– Боже господи! – Да, аз, атеистът, бях готов да позова и бога против това тълкуване на програмата на нашата партия. – Боже господи! А... „Човек за човека е приятел, другар и брат“? Тоя главен принцип...

Лицето му, сухо, с очи, които хвърляха отклони отблясъци – си оставаше непроменено:

– Това не е никакъв нравствен принцип. Вие си го тълкувате така, вие, които имате все още нужда да гъделичкате своята сантименталност. Това е просто закономерният резултат от разрешаването на социалната проблема. Човек за човека ще бъде истински брат, когато ще се е родил в една и съща колба, а не в утроба и когато няма да има какво друго да дели в живота освен познанията си. Тогава хората ще бъдат човеци-мозъци, а не човеци-сърца и тъкмо затова не ще има какво да ги разделя. С това ще се изчерпят и тия ваши въображаеми нравствени задачи, които все от глада и недоимъка са произтичали.

Спомням си своето ликуване, когато преди няколко години получих съвсем неочаквано от него едно писмо. Клецах край Ефрат с въдица в ръка, за отмора, когато ми го донесоха. Вътре имаше снимка – хубава млада жена, а до нея сухата, безизразна физиономия на моя приятел. И няколко реда в такъв дух: „Инстинктът за продължение на рода ме принуди да се ожения, а половият подбор ми доведе тая особа. Не злорадствувай прекалено много!“ Не само не злорадствувах, а не можех да си намеря място от радост, защото думите му звучаха като шега, целяща да прикрие неговата капитулация пред „биологичното“. Но след една година – едва тогава свърши експедицията ни из древна Асировавилония – го заварих отново сам.

– Отиде си – отвърна ми той, сякаш го питах за нещо съвсем незначително. – Инстинктът бе удовлетворен и...

– А дете?

– Естествено. Нали затова се ожених? В яслите е.

Не съм роден убиец и затова направих единственото, което можах: зарекох се да прекратя всякакви връзки с тоя безчовечен тип. Искаше

ми се да науча нещо повече за жена му, която, естествено, не е могла да издържи повече от няколко месеца при него, но... от него ли? А да я потърся не намерих сили. Виж, ако се касаеше за взаимоотношенията на някой фараон с жена му, бих ги поразровил. В края на краищата това ми е професията! И аз наистина не го потърсих вече. От само себе си се разбира, че той, непризнаващият никакви сантиментални връзки, изобщо никога не бе ми се обаждал с изключение на ония няколко реда, които тогава край Ефрат така измамно ме ощастливиха. Но сега беше друго и аз не се стеснявах за нарушеното си вричане, защото знаех, че той дори няма да ме попита защо не съм му се обадил толкова време. Очаквах да го намеря поне развълнуван от откритието си, а той си беше същият.

Сега стоеше с гръб към мен, висок, костелив, гледаше през прозореца към огромните сферични и правоъгълни плетеници на радиотелескопните антени и ми разказваше равнодушно, сякаш диктуваше разказа си не и на машинописка, а на диктофон:

– Знаеш какво е телерекординг, нали?...

Как да не знаех! Кой собственик на домашен телевизор не мечтае за това сравнително ново изобретение, което подобно на магнитофон записва на лентичка живите образи, за да ги възпроизвежда на екрана, когато собственикът му пожелае това. За съжаление тия апарати са все още достатъчно скъпи, за да може да ги притежава един обикновен абонат на нашата телевизия като мен.

– ...Реших да запиша това лъчение на телерекорднга. Има и звуци. Но апаратурата не е достатъчно съвършена и не можем да ги отделим от шумовете на самата апаратура...

За звуковете не знаех. Вестниците бяха съобщили само за знаците, които приличали на писмена, и за някакъв образ, който би могъл да бъде образ на живо същество. Дори изказаха предположението, че това е портрет на подателя на писмото. Горях от нетърпение да видя най-последни тези „небесни знаци“, но откривателят им не бързаше.

– Записахме и други подобни източници – продължаваше той монотонните си, приличащи на служебна диктовка обяснения. – Но или не се получаваше никакво изображение, или пък, ако се появеха някакви подобия на знаци, в тях нямаше и елементарен зачатък на подобна систематичност. Искам да кажа, беше си познатата периодичност на излъчванията от неутронните звезди. Така че безспорно сме изправени пред нещо съвсем друго, неизвестно досега. Система в разположението на знаците има, ето виж – той едва сега се размърда и като извади от едно чекмедже на бюрото си няколко снимки, се приближи към мен. – Но

сигурно нашите математици не ще успеят да я разшифроват. Учудваш се, че не се вълнувам. Вълнувам се, разбира се. Но аз и по-рано си знаех, че в Космоса има и други, по-напреднали от нас създания. А да се подскача от радост е наивно. Сигурно контактът с тях ще си остане завинаги неосъществим. Математиците си въобразиха какво ли не с техните електронни машини, а сега се вижда колко са безпомощни. Та нали трябва да се програмира задачата? А как ще я програмираш, като собственият ти мозък е предпрограмиран от петте милиарда години земна еволюция по съвсем друг начин от тоя на съзвездieto Орион...

Да, той е прав, отчайващо прав е, мислех аз, като гледах снимките с увеличените образи на знаците. Бяха някакви не особено сложни плетеници от криви чертички, в които моето опитно в тия неща око сравнително лесно съзираще повторенията като пръв признак на съществуващата система. А техният неуловим смисъл, естествено, тласкаше към равнодушие. Но аз все още не бях равнодушен. Подредях една след друга снимките до себе си, връщах се отново към първите. Те бяха номерирани. Вероятно по реда на приемането им, но той ми бе подал купчинката разбъркана. Гледах в тях и същевременно усещах как моят приятел се наслаждава на глупавия ми вид. А че е бил глупав, глупав е бил, защото човек като мене, който се води прекалено много от чувствата си, винаги в подобни случаи несъзнателно очаква да види нещо близко и понятно.

– Това не са твоите йероглифи – рече той насмешливо и аз престанах да се вирам в неразгадаемите знаци.

Но се ядосах на неговия прекален скептицизъм по отношение на човешките възможности. Тия знаци, дошли от един друг свят, ако не амбиция към съревнование с него предизвикваха поне уважение към себе си. А у моя приятел, както обикновено, не се забелязваше нито едното, нито другото. Мен, лаика, чиито познания за Вселената не надхвърляха кой знае колко познанията на милите на сърцето ми египтяни, асировавилонци и финикийци, естествено, ме изпълваха само с благоговение. И аз приех с разтреперани пръсти увеличената снимка на живеещото под друго слънце същество, която той ми подаде допълнително, като последна.

Върху тъмния, почти черен фон на фотоплаката се открояваше белзникав силует. Не ми приличаше на нищо, колкото и да напругах мозъка си за някаква аналогия. И това ако е портрет! Но все пак като че ли имаше нещо като крайници, които също бяха четири, и нещо като глава. Усмихнах се неволно, защото изведнъж реших, че това би могло

всъщност да бъде и портретът на човек, нарисуван от някой от нашите земни художници-абстракционисти. От двете страни на „съществуото“ също имаше знаци. Те ми се сториха неочаквано познати, ала не можеше и да бъде другояче, след като половин час бях ги разглеждал по другите снимки.

Заех се с кафето си, станало неприятно студено, но очите ми непрекъснато се отплесваха към снимката със „съществуото“. Бях я поставил на половин метър пред себе си, така че всеки миг да мога да я обхвана с поглед. Имах си такъв навик, пък и други мои колеги го практикуват – когато някой стар надпис ни затруднява, поставяме го на видно място, а вътрешно се стараем да се отдалечим от него и само от време на време изведнъж „се връщаме“, сякаш искаме да го изненадаме точно в мига, когато той, необезпокояван от нищо, сам разкрива тайните си. На пръв поглед тия игри с ръкописите като с тайнствени живи същества, които трябва да бъдат надхитрени, изглеждат смешни, но много често дават отличен резултат. Питайте когото и да е от разшифровчиците не само на древните текстове, но и в контраразузнаването, те ще го потвърдят. Защото тоя метод всъщност не е нищо друго освен един начин да освобождаваме ония асоциации, заседнали някъде из паметта ни, които при напрегната работа на мозъчната кора и при концентрацията не винаги се съгласяват да се появят.

– При това не знаем дали изобщо записът е верен – обади се равнодушният глас на моя астроном. – Възможни са всякакви деформации по тоя дълъг път.

Унесен в мислите си, аз сръбнах звучно от кафето, примляснах от неговата студенина и неочаквано един глас вътре в мене рече: „Нарича се Еа“.

Едва не подскочих. Какво беше това? Откъде дойде? Огледах се, почти плахо спрях погледа си върху „съществуото“. А гласът в мен отново се обади: „Нарича се Еа“. Трябва да съм пребледнял, защото приятелят ми запита:

– Какво ти стана?

Не отговорих, понеже с някакъв мистичен страх продължавах да чета на снимката: нарича се Еа, нарича се Еа, нарича се Еа...

– Нарича се Еа.

– Какво? Какво?

– Нарича се Еа – прошепнах аз и посочих с разтреперан показалец „съществуото“. – Нарича се Еа. Тука го пише.

– Не ти е добре – каза той. – Пътуването изглежда...

И посегна да прибере фотографиите.

– Чакай! – изревах аз.

Грабнах спочето снимки и бясно ги заобръшах. Не! Нищо! Пълна безсмислица! Сигурно не съм добре. „Нарича се Еа...“ Но да! Нарича се Еа! Двата знака пред главоподобния край на „съществото“ бяха съвсем различни от тия на другите снимки и упорито твърдяха: „Нарича се Еа“. Разтърках с длан лицето си така силно, че то изтръпна. Станах, отидох до прозореца, погледнах антените, върнах се и съвсем спокойно прочетох: „Нарича се Еа“. И вече знаех защо го прочетох така. Бяха шумерски клинописни фигури, които на древноакадски език ми казваха: Нарича се Еа. Прехвърлих погледа си от другата страна на „съществото“, където имаше по-голям ред от същите знаци, и отново съвсем лесно прочетох: „...и ги научил да строят канали, да напояват земята, да правят мотики, да отрязват от камъка и дървото себе си.“ Прочетох го два, три пъти, а в гърдите ми бе станало като в хладилник студено. Попитах:

– Възможно ли е някой, ей така... да си е направил шега? Да ги е предал от Земята? Или от спътник?

– Изключено! – отвърна астрономът и явно се насилваше да потиска любопитството си. – Лично съм ги приемал. А източникът им е точно зафиксиран между звездите Ригел и Бетгелхайзе.

– Слушай! – извиках аз тогава, защото мозъкът ми също бе свикнал да прави веднага предположения, да обобщава, да строи хипотези. – Това ли е целият запис? Няма ли и други...

– Това са отделни снимки – отвърна той, а устните му изразяваха вече желанието да се позабавлява с моята внезапна „откаченост“. – За журналистите. И за такива като тебе. Няма да хабим запис за всекиго, комуто ще се прище да пообщува с орионците.

– Пусни ми записа! – креснах аз. – Целия! Пригответи всичко, сега ще се върна!

Кой знае как съм го сачисал, изхвърквайки така навън! Скочих в старата си „Волга“ и тя зарева по шосето. Най-малко десет милиционери записаха номера ми и утре щях да получа любезна покана да се явя в неделното училище на автомобилната инспекция, но по дяволите! Нали успях след половин час да се върна жив с Шницеровата „Илюстрирана история на писмеността“ и съставената лично от мен още преди двадесет години граматика на древно-акадския език!

Показах на моя приятел съответните знаци в „Историята“ и в моята граматика. Иначе не бих могъл да го убедя. Прочетох му целия надпис от двете страни на „съществото“, дадох му сам да го сравни и докато

той сричаше, възкликнах смаяно, защото едва сега в мозъка ми проблесна една светлина, която бе ослепителна със своята неочакваност и неправдоподобност:

– Добрият и мъдър бог Еа! Да! Това е добрият и мъдър бог Еа, който научил древните шумери да правят земята си плодородна. Ето как и защо моите мили вавилонци са знаели Питагоровата теорема две хиляди години преди Питагор!

– Ти съвсем откачи! – каза астрономът, но като че ли не беше толкова убеден в лудостта ми. – Пак тия твои нравствени мисии! Добре, ела да видим какво още ще прочете любвеобилното ти сърце.

Докато той въртеше бутоните на телерекординга, аз седях пред екрана и трескаво изреждах всичките недоказани доказателства в полза на идването на извънземни същества на Земята. И за Сириусовия календар на египтяните, и за тайнствения „космодрум“ в Сахара, и за предполагаемата ядрена яма на Мъртво море, а най-вече за странното несъответствие между познанията на жреците по астрономия, математика, химия и дивашката примитивност на средствата за производство...

Моят приятел гледаше трепкащите светлинни на скалите и се смееше студено и зло, защото всичко това беше му познато, разбира се. После и двамата млъкнахме – на екрана бяха се появили първите знаци. Те не приличаха на другите, но тук и там имаше между тях някои много познати ми триъгълничета и клинчета. Аз възликувах:

– Това трябва да са цифри! Кажете на твоите математици да търсят по шестдесетичната система! Сигурно са координатите.

– Престани да фантазираш! – сряза ме той.

И аз престанах, защото на екрана бавно се заизнизваха съвършено непознатите знаци от първите снимки. Взирах се до премаляване в тях и разлиствах Шницеровата „История“, но това, което търсех, го нямаше.

– Изпари ти се ентузиазмът, а? – обади се насмешливо астрономът.

– Не! – викнах аз. – Задръж малко! Върни!

Тук-там между космическите знаци почнаха да се явяват отделни клинописни изображения. Дали това не бяха съответните преводи от единия език на другия? Ключът за разбирателство между двете цивилизации? Не посмях да кажа гласно мисълта си, защото екранът изведнъж се опразни.

– Предаването сигурно не е цялостно. Не е възможно да не сме изтървали някои части – поясни астрономът. – А това не са ли пак твоите шумерски знаци?

Тържествувах. Опитното му око бе започнало само да ги отличава

от другите. Разбира се, помислих аз, разбира се! Нито предаването е цяло, нито пък бедната древноакадска реч може да изрази всичко онова, което този орионец е искал да ни каже!

Нарича се Еа... Ето го и „съществото“! Все така неясно, както и на снимката, все така приличащо на абстрактна живопис. Как ли са го деформирали тия дяволски космически полета!

То отплува бавно от екрана, сякаш отплува към своята далечна родина, но след него следваше спокойна и ясна върволица от клинописни знаци. Аз четях с пресъхнало гърло и неузнаваем глас и усещах, че всеки миг гърдите ми може да се пръснат от възторг. Поглеждах от време на време в „Историята“, и в моята граматика, които бяха на коленете ми, и четях, четях...

...и ги научили да строят канали да напояват земята, да правят мотики, да отрязват от камъка и дървото себе си, да познават пътя на звездите, а неговите ученици искали да станат богове и той искал да остане още, за да ги научи... но тогава им съобщили страшното... (Следваха абсолютно чужди на всяка земна реч думи) ...и всички се върнали, като обещали на учениците пак да дойдат... (Писмото се прекъсваше ту от липсващи думи, ту от някакви дребни непознати знаци, които може би заместваха липсващата в шумерското писмо пунктуация) ...и никой не се върнал, защото (Непозната дума!) ...от страшните... те дойдоха преди шест хиляди и двеста и петдесет земни въртения по... (Непозната дума, вероятно име на звезда. А в цифрата не бях сигурен, защото за пръв път виждах толкова голяма цифра, изразена само с шумерското тригълниче и клинче) ...и направили нас роби... както Еа бил на земята... аз син на сина на сина на Еа... всичко донесено скрих и научих словото на Земята и говоря скрит... на (Непознати думи!) ...от страшните... убили... и направили нас роби... също на Земята... аз син на сина на сина на Еа...“

Тук текстът се прекъсна за няколко секунди, за да изпълни отново екрана на телевизора с един покъртителен призив:

...хора от акад и шумер и хети, които знаете Еа... ако вече сте се научили и можете да пътувате между звездите... при нас ни помогнете... от страшните... аз всичко ви разказвам, нашето слово научете... елате...“

И следваха отново върволиците орионски знаци. Те навярно съобщаваха на нас, земните жители, ония необходими сведения, които не можеха да се изразят с оскъдните средства на езика на човечеството отпреди седем хилядолетия, когато Еа е бродел с другарите си между

хората. После неочаквано изчезнаха заедно с кроткото и безразлично зумтене на телерекординга и около нас настъпи тишина, такава тишина, че ми се стори да чувам пращането на собствените си мозъчни биотокове, които опияняваха съзнанието ми с прозрението на десетки неща, озадачавали ме в моите пътувания из далечния живот на египтяните, на асировавилонците и техните предтечи от Шумер и Акад. Да, мислех аз, добрият и мъдър бог Еа, както го наричаха в преданията си, и когото те значи не бяха измислили! И когото толкова са почитали! Той ги е учил да бъдат мъдри и добри и е искал да остане още на Земята заедно с другарите си, които сигурно са били учители пък на съседните народи в Африка и предна Азия, за да станат хората като тях. Но се е случило „страшното“... какво ли е то? И той трябвало да си отиде. А неговите ученици съвсем не станали като него. Те го обявили за бог, а себе си за... жреци и са използвали получените знания, за да поробват себеподобните си... И си мислех още за целия ход на човешката история, в който познанието е трябвало непрекъснато да воюва за собствената си свобода. И за десетки неща още мислех едновременно, и щях още за десетки други да мисля, забравил всичко около себе си, ако изведнъж гласът на моя приятел не бе ме върнал на мястото ми в креслото пред телевизионния екран, край замлъкналия телерекординг. Беше неузнаваем тоя глас!

– Слушай! – викаше той, дрезгав и вибриращ. – Та това е... това е чудовищно!

„Кое? – попитах аз, но не изразих гласно думите си. – Това ли, че и някъде другаде във Вселената има същества, които използват превъзходството си в познанието, за да превръщат други същества в свои роби?“

– Слушай – повтори той по-тихо, но по-дрезгаво. – Та не разбираш ли? Едно същество там някъде... иска от нас помощ, а ние не можем... Това е... това е... Ужасно!

Аз едва сега се откъснах окончателно от мислите си и видях, че ръцете му трепереха, че очите му горяха възбудено и дори винаги бледите му страни бяха обагрени от трескавите пламъци на едно трагично преживяване. И някакво бурно чувство ме накара да се изправа и да разтвори прегръдката си за тоя мой странен приятел, който не признаваше никакви нравствени цели пред човечеството и неговото съзнание, но в този миг бе готов да заплаче от мъка и от безсилието, че не може да полети веднага към онова безумно отдалечено съзвездие, за да отнесе там нашата земна, човешка правда, извоювана с толкова страдания.

За пръв път през живота си го прегърнах, а той, врагът на сантименталностите, не се възпротиви, защото сигурно си мислеше в този миг за оня син на сина на сина на Еа, който жадуваше неговата прегръдка.

КРАЙ

© 1964 Любен Дилов

Сканиране и разпознаване: Мандор, 2001

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1294>]